

חוק המיקוח על עסקי ביטוח, התשמ"א – 1981 *

פרק א': פרשנות

הגדרות

1. בחוק זה –

"אמצעי שליטה", בתאגיד – כל אחת מאלה:

- (1) זכות ההצבעה באסיפה כללית של חברה או בגוף מקביל של תאגיד אחר;
 - (2) הזכות למנות דירקטורים של התאגיד;
 - (3) הזכות להשתתף ברווחי התאגיד;
 - (4) הזכות ליתרת נכסי התאגיד בעת חיסולו, לאחר סילוק חבויותיו;
- "החזקה" או "רכישה" – בין במישרין ובין בעקיפין, לרבות על ידי שלוח או נאמן או על ידי תאגיד גשלט;
- "המפקח" – המפקח על הביטוח שנתמנה לפי סעיף 2;
- "הועדה" – הועדה המייעצת שהוקמה לפי סעיף 4;
- "המועצה" – המועצה המייעצת שהוקמה לפי סעיף 6;
- "מבטח" – מי שקיבל רשיון מבטח ישראלי לפי סעיף 15(א)(1) או מי שקיבל רשיון מבטח חוץ לפי סעיף 15(א)(2);
- "סוכן ביטוח" או "סוכן" – מי שקיבל רשיון סוכן יחיד לפי סעיף 25 או מי שקיבל רשיון סוכן תאגיד לפי סעיף 26;
- "עיסוק בביטוח" – התקשרות דרך עסק בחוזי ביטוח, למעט מתן אחריות למצרך או לשירות הנלווה לעיסוק עיקרי אחר של גותן האחריות; לענין זה, "התקשרות" – לרבות הצעה להתקשרות ולרבות התקשרות שלא לשם הפקת רווחים;
- "קרוב" – בן זוג, אח, הורה, צאצא, צאצא בן הזוג, או בן זוג של אחד מאלה.

פרק ב': המפקח על הביטוח, הועדה המייעצת והמועצה המייעצת

2. שר האוצר ימנה מפקח על הביטוח מקרב עובדי המדינה.

מינוי מפקח

3. שר האוצר רשאי, אם ראה צורך בכך, למנות מקרב עובדי המדינה סגן מפקח על הביטוח; סמכות הנתונה בחוק זה למפקח רשאי שר האוצר להעניק גם לסגן המפקח.

סגן המפקח

4. (א) תוקם ועדה מייעצת שתיעץ לשר האוצר ולמפקח בכל ענין שבו עליהם להתייעץ אתה לפי חוק זה ובכל ענין אחר הנוגע לביטוח שיביאו לפניה או שיועלה על סדר יומה על פי הצעת אחד מחבריה.

ועדה מייעצת

(ב) הועדה תהיה של שבעה חברים שימנה שר האוצר מקרב הציבור ומקרב עובדי המדינה; בוועדה יהיו מיוצגים מבטחים, סוכני ביטוח ומבטוחים; ארבעה לפחות מחברי הועדה לא יהיו אנשים שעיסוקם בעסקי ביטוח.

* נתקבל בכנסת ביום י"ח באדר ב' התשמ"א (24 במרס 1981); הצעת החוק ודברי הסבר טורסמו בה"ח 1497, התשמ"א, עמ' 81.

(ג) שר האוצר ימנה אחד מחברי הועדה ליושב-ראש הועדה ואחד מהם לסגן יושב-ראש; אחד מהם יהיה שלא מקרב עובדי המדינה.

(ד) שלושה חברי הועדה כשביניהם היושב-ראש או סגן היושב-ראש יהיו מגין חוקי בישיבותיה.

5. ועדה רשאית למנות מבין חבריה ועדות משנה קבועות או לענין מסויים; סיכומיה של ועדת משנה יהיו בבחינת המלצות לוועדה והיא תהיה רשאית לאמצן, לשנותן או לדחותן.

6. (א) תוקם מועצה מייעצת שתייעץ לשר האוצר ולמפקח בכל ענין הנוגע לביטוח שתביא לפני הועדה או שיועלה על סדר יומה על פי הצעת אחד מחבריה.

(ב) המועצה תהיה של חמישה עשר חברים שימנה שר האוצר ובהם שלושה מבין חברי הועדה; במועצה יהיו מיוצגים מבטחים, סוכני ביטוח ומבוטחים; מרבית חברי המועצה יהיו שלא מקרב עובדי המדינה, ולפחות שניים מהם ייצגו מבוטחים.

(ג) המועצה תבחר אחד מחבריה להיות יושב-ראש ואחד מחבריה להיות סגן יושב-ראש; אחד מהם יהיה שלא מקרב עובדי המדינה.

(ד) ששה חברי המועצה כשביניהם היושב-ראש או סגן היושב-ראש יהיו מגין חוקי בישיבותיה.

(ה) חברי הועדה שאינם חברי המועצה רשאים להשתתף בישיבות המועצה ללא זכות הצבעה.

(ו) המועצה רשאית למנות מבין חבריה ועדות קבועות או לענין מסויים.

7. (א) הודעה על מינוי המפקח או סגן המפקח ועל הענקת סמכות לפי סעיף 3 תפורסם ברשומות.

(ב) הודעה על מינוי ועל פקיעת כהונה של חבר הועדה, חבר המועצה, יושב-ראש או סגן יושב-ראש תפורסם ברשומות.

8. (א) תקופת כהונתו של חבר הועדה או המועצה תהא שלוש שנים מיום מינויו, אלא ששניים מתוך הממונים לראשונה כחברי הועדה ושלושה מתוך הממונים לראשונה כחברי המועצה יתמנו לשנתיים.

(ב) חבר הועדה או המועצה שתקופת כהונתו תמה יכול שיתמנה מחדש.

9. (א) חבר הועדה או המועצה יחדל לכהן לפני תום תקופת כהונתו באחת מאלה:

(1) התפטר במסירת כתב התפטרות לשר האוצר;

(2) נבצר ממנו דרך קבע, לדעת שר האוצר, למלא תפקידו;

(3) הורשע בעבירה שלדעת היועץ המשפטי לממשלה יש עמה קלון.

(ב) עובד המדינה שנתמנה להיות חבר הועדה או חבר המועצה תפקע כהונתו כאשר יחדל להיות עובד המדינה.

10. (א) הועדה והמועצה יקבעו את דרכי עבודתן וסדרי דיוניהן במידה שלא נקבעו בחוק זה או על פיו.

סדרי גוהל

(ב) החלטותיהן של הועדה והמועצה יתקבלו ברוב דעות החברים הנוכחים ומצביעים בשיבה, ובלבד שבעת קבלת ההחלטות נכח בשיבה מנין חוקי.

(ג) השר רשאי לקבוע שלחברי הועדה או המועצה שאינם עובדי המדינה יוחזרו מאוצר המדינה הוצאות הכרוכות במילוי תפקידם.

שמירת תוקף 11. קיום הועדה או ועדת משנה שלה, קיום המועצה או ועדה מועדוניתה, סמכויותיהן ותוקף החלטותיהן, לא ייפגעו מחמת שנתפנה מקומו של חבר בהן או מחמת ליקוי במינויו או בהמשך כהונתו.

סודיות 12. לא יגלה אדם דבר מדיוני הועדה או המועצה, או מכל חומר שנמסר להן, אלא אם הסמיך אותו לכך שר האוצר או היושב-ראש; הוראה זו לא תחול על דיון שהועדה או המועצה החליטו כי יהיה פתוח לציבור.

פרק ג': רישוי

סימן א': ענפי ביטוח

סיווג לענפים 13. עסקי ביטוח יסווגו לענפי ביטוח שיקבע שר האוצר; הודעה על קביעה כאמור תפורסם ברשומות.

סימן ב': רישוי מבטחים

איסור עיסוק 14. (א) לא יעסוק אדם בביטוח אלא אם יש בידו רשיון לפי סעיף 15 ובהתאם לתנאי הרשיון.

(ב) לא יעסוק מבטח אלא בענפי הביטוח הנקובים ברשיונו.

(ג) מי שעיקר עיסוקו בביטוח מחוץ לישראל, ואינו עוסק בישראל אלא בביטוח משנה, לא ייחשב כעוסק בביטוח לענין חוק זה אלא אם הוא חברה שהואגדה בישראל.

רשיון מבטח 15. (א) המפקח רשאי, לפי שיקול דעתו ולאחר התייעצות בוועדה לתת —

(1) לחברה או לאגודה שיתופית שהואגדו בישראל — רשיון מבטח ישראלי;

(2) לתאגיד חוץ רשום בישראל העוסק בביטוח במדינת חוץ ונתון לפיקוח של שלטונות מדינת החוץ — רשיון מבטח חוץ.

(ב) ברשיון מבטח ייקבעו ענפי הביטוח שבהם מורשה בעל הרשיון לעסוק.

(ג) הודעה על מתן רשיון מבטח ועל הענפים שבהם מורשה המבטח לעסוק תפורסם ברשומות.

בקשה לרשיון 16. (א) בקשה לרשיון מבטח תוגש בטופס שקבע לכך המפקח, ותכלול גם את הנתונים הבאים:

(1) ענפי הביטוח שלגביהם מבוקש הרשיון;

(2) פירוט תכניות הביטוח ותנאי הביטוח המוצעים;

(3) פירוט תעריפי דמי הביטוח המוצעים והתשלומים האחרים שייגבו מן המבוטחים;

(4) דוגמאות של פוליסות, של טפסי הצעת ביטוח ושל טפסים אחרים שהמבקש ישתמש בהם;

(5) פרטים בדבר הסדרי ביטוח המשנה המוצעים;

(6) העתק מאושר ממסמכי ההתאגדות שבתוקף;

(7) רשימת הדירקטורים ומנהלי העסקים;

(8) רשימת בעלי אמצעי השליטה לרבות הדירקטורים, מנהלי העסקים ובעלי אמצעי השליטה בהם — אם הם תאגידים, או האנשים שהם פועלים כשלוחים או כנאמנים בשבילם — אם הם יחידים;

(9) פרטים בדבר האמצעים הכספיים של המבקש.

(ב) בקשה לרשיון מבטח חוץ תכלול, בנוסף לאמור בסעיף קטן (א), נתונים

כאמור בפסקאות (6) עד (8) לגבי התאגיד אשר ייצג אותו בישראל.

(ג) המפקח רשאי לדרוש מן המבקש נתונים ומסמכים נוספים ככל הדרוש לדעתו

לשם דיון בבקשה.

שיקולים במתן
רשיון מבטח

17. המפקח והועדה יביאו בחשבון עניינים אלה בעת שידונו בבקשה לרשיון מבטח:

(1) תכניות הפעולה של המבקש וסיכויין להגשימן;

(2) התאמתם של הדירקטורים ומנהלי העסקים של התאגיד המבקש, ובמקרה של מבטח חוץ — של מנהליו ומורשיו בישראל, לתפקידם;

(3) האמצעים הכספיים של התאגיד המבקש;

(4) האמצעים הכספיים והרקע העסקי של בעלי אמצעי השליטה בתאגיד המבקש;

(5) תכניותיו של המבקש לענין ביטוח משנה ולענין צוות עובדים מקצועיים וסיכוייו להגשימן;

(6) תרומת מתן הרשיון לתחרות במשק הביטוח ולרמת השירות בו;

(7) המדיניות הכלכלית של הממשלה;

(8) טעמים שבטובת הציבור.

תנאים ברשיון
ושינויים

18. ברשיון מבטח ניתן לקבוע תנאים והגבלות ומותר לשנות תנאים והגבלות שנקבעו בו ולהוסיף ענפי ביטוח שבהם יורשה המבטח לעסוק, הכל בהתייעצות עם הועדה; שינוי תנאים והגבלות שלא לפי בקשת המבטח ייעשה לאחר שניתנה למבטח הזדמנות סבירה להגיש או להשמיע טענותיו לפני הועדה.

סימן ג': פקדון

חובת פקדון

19. (א) לא יינתן רשיון מבטח אלא אם הופקד פקדון בסכום שקבע שר האוצר בצו, באישור ועדת הכספים של הכנסת, לכל ענף ביטוח; צו כאמור יכול שיהיה לכלל המבטחים או לסוגי מבטחים.

(ב) ניתן צו כאמור המגדיל את סכום הפקדון, ישלים המבטח את סכום הפקדון לסכום המוגדל תוך תקופה שתיקבע בצו ושלא תפחת משנה.

20. (א) הפקדון יופקד אצל החשב הכללי ויהיה באיגרות חוב הרשומות למסחר בבורסה, לפי ערכן בבורסה ביום ההפקדה; לענין זה, "בורסה" — בורסה שקיבלה רשיון לפי סעיף 45 לחוק ניירות ערך, התשכ"ח—1968.

(ב) עלה ערכן של איגרות החוב לאחר ההפקדה — לא יוחזר כל חלק מהן למבטח, אולם אם הוגדל סכום הפקדון בצו כאמור בסעיף 19 יובא בחשבון ערכן בתום התקופה שנקבעה בצו כאמור.

(ג) ירד ערכן של איגרות החוב לאחר ההפקדה — רשאי המפקח לדרוש מן המבטח המפקיד שישלים את סכום הפקדון לסכום הקבוע באותה עת בצו לפי סעיף 19.

(ד) הגיע מועד פדיון של איגרות חוב שהופקדו, ירכוש המבטח מיד איגרות חוב שיופקדו בפקדון, במלוא כספי הפדיון, למעט הריבית.

(ה) המפקח רשאי להתיר למבטח החלפת איגרות החוב שבפקדון באיגרות חוב אחרות, ובלבד שביום ההחלפה ערכן של איגרות החוב המחליפות לא יפחת מערכן של איגרות החוב המוחלפות.

(ו) המפקח רשאי להתיר למבטח, על פי בקשתו, להפקיד בפקדון מטבע חוץ או נייר ערך מסויים שאינם איגרות חוב הרשומה למסחר בבורסה.

(ז) המבטח יהיה זכאי לריבית ולדיבידנד המשתלמים על איגרות החוב או ניירות הערך האחרים שבפקדון וזולת אם נחמגה מפרק למבטח.

21. (א) הפקדון אינו ניתן להעברה, לשעבוד או למישכון ואין להטיל עליו עיקול.

(ב) הפקדון יוחזר למבטח אם הוכח להנחת דעתו של המפקח כי המבטח לא החל בניהול עסקי ביטוח בענף הביטוח שבשלו הופקד הפקדון, או חדל לעסוק בענף הביטוח שבשלו הופקד הפקדון, כי אין לו עוד התחייבויות באותו ענף, וכי רשיונו לעסוק באותו ענף בוטל.

(ג) נתמנה מפרק למבטח רשאי בית המשפט לצוות על העמדת הפקדון לרשות המפרק ולתת הוראות בדבר השימוש בפקדון בידי המפרק, ובלבד שכספי הפקדון ישמשו תחילה לתשלום על פי התחייבויות למבוטחים שנתן המבטח, ולגבי מבטח חוץ — לתשלום כאמור למבוטחים בישראל.

סימן ד': ביטול רשיון מבטח

22. (א) המפקח רשאי, לאחר התייעצות בועדה, לבטל רשיון מבטח, כולו או לגבי ענף ביטוח פלוני, בכל אחת מאלה:

- (1) המבטח ביקש ביטול רשיונו;
- (2) המבטח החליט על פירוק מרצון;
- (3) ניתן צו לפירוק המבטח או למיגווי כונס וכסים עליו;
- (4) המבטח הפר תנאי מהותי מתנאי הרשיון;
- (5) המבטח הפר הוראות חיקוק הפרה שיש בה כדי לפגוע במהימנותו;

(6) חלפו שנתיים מיום מתן הרשיון והמבטח לא החל בניהול עסקים בהיקף המצדיק לדעת המפקח המשך החזקת הרשיון, או שהמבטח הפסיק לנהל עסקים בהיקף כאמור במשך תקופה של שנתיים;

(7) טעמים שבטובת ציבור המבוטחים מצדיקים ביטולו של הרשיון.

(ב) לא יבטל המפקח רשיון מבטח אלא אם ניתנה למבטח הזדמנות סבירה להגיש או להשיע טענותיו לפני הועדה.

(ג) הודעה על ביטול רשיון מבטח תפורסם ברשומות.

פיקוח על תאגיד
שרשיונו בוטל

23. (א) מי שרשיונו בוטל חייב למלא אחרי כל ההוראות החלות על מבטח לפי חוק זה כל עוד קיימות התחייבויות שנתן למבוטחים לפני ביטול הרשיון.

(ב) המפקח רשאי ליתן למי שרשיונו בוטל הוראות בדבר ניהול עסקיו ככל שהדבר נראה לו נחוץ כדי להגן על המבוטחים; אין בהוראה כאמור כדי לפטור את מי שרשיונו בוטל מאחריותו להתחייבות שנתן לפני ביטול הרשיון.

סימן ה': רישוי סוכני ביטוח

תיווך בביטוח

24. לא יעסוק אדם בישראל, בעצמו או על ידי אחר, בתיווך לענין ביטוח בין כל אדם לבין מבטח (להלן — עיסוק בתיווך) אלא אם יש בידו רשיון לפי סימן זה ובהתאם לתנאי הרשיון.

סוכן יחיד

25. (א) המפקח רשאי לתת רשיון סוכן ביטוח (להלן — רשיון סוכן) ליחיד.

(ב) יחיד כשיר לקבל רשיון סוכן אם נתקיימו בו אלה:

(1) הוא תושב ישראל;

(2) מלאו לו 20 שנים;

(3) עבר תקופת התמחות ועמד בבחינות.

(ג) המפקח לא יתן רשיון סוכן ליחיד, על אף כשירותו —

(1) אם בחמש השנים שקדמו למתן הרשיון הורשע או נשא עונש מאסר על עבירה שיש בה, בנסיבות הענין, משום קלון;

(2) אם תלויים ועומדים נגדו הליכים בשל עבירה כאמור;

(3) אם קיימות עובדות אחרות והמפקח, לאחר התייעצות עם הועדה, סבור שבגללן אין המבקש ראוי לשמש סוכן ביטוח.

(ד) שר האוצר רשאי להתקין תקנות בדבר הכשרה, התמחות ובחינות של סוכני

ביטוח, בדבר מתן ערבויות לאחריותם, ובאישור ועדת הכספים של הכנסת — בדבר פטור מחובת התמחות או בחינות.

סוכן תאגיד

26. (א) המפקח רשאי לתת רשיון סוכן לתאגיד.

(ב) בקשה לרשיון לתאגיד רשאי להגיש מי שנתמלאו בו תנאים אלה:

(1) הוא תאגיד שנרשם על פי דין בישראל;

(2) שם התאגיד מורה כי עיסוקו בסוכנות ביטוח;

(3) העוסקים בשמו בתיווך, ובשותפות — כל השותפים שאינם שותפים מוגבלים, הם בעלי רשיון סוכן ;

(4) מנהל העסקים וכל מנהל משרד או סניף שלו הם בעלי רשיון סוכן ועיקר עיסוקם בניהול התאגיד, המשרד או הסניף.

27. (א) המפקח רשאי, לפי שיקול דעתו, לתת לתושב ישראל שמלאו לו 18 שנים רשיון סוכן מתמחה לתקופה שלא תעלה על שלוש שנים ; הוראות סעיף 25(ג)(1) ו-(2) יחולו על מתן רשיון סוכן מתמחה.

סוכן מתמחה

(ב) מי שקיבל רשיון סוכן מתמחה רשאי לעשות פעולת תיווך אם מאמנו נתן מראש אישור לפעולה.

(ג) הוראות סעיפים 28, 29, 55 עד 59, 85(ג) ו-99 יחולו גם לגבי סוכן מתמחה.

28. (א) ברשיון סוכן יפורטו ענפי הביטוח שבתיווך בהם הורשה הסוכן לעסוק.

הרשיון לפי ענפים

(ב) לא יעסוק סוכן ביטוח אלא בתיווך בענפי הביטוח המפורטים ברשיונו.

29. (א) המפקח רשאי, לאחר התייעצות בוועדה, לבטל רשיון סוכן, כולו או לגבי ענף ביטוח פלוני, בכל אחת מאלה :

ביטול והתליה של רשיון סוכן

(1) בעל הרשיון ביקש ביטול רשיונו ;

(2) אם בעל הרשיון הוא תאגיד — ניתן צו לפירוקו או למינוי כונס נכסים עליו או הוא החליט על פירוקו מרצון, ואם הוא יחיד — ניתן לגביו צו כינוס נכסים או צו הכרזה על פשיטת רגל ;

(3) בעל הרשיון הפר תנאי מהותי מתנאי הרשיון ;

(4) בעל הרשיון הפר הוראות חיקוק הפרה שיש בה כדי לפגוע במהימנותו ;

(5) בעל הרשיון הפר הסכם כאמור בסעיף 30 בכך שלא החזיק כספים שגבה ממבוטחים בחשבון נפרד או לא העבירם למבטח עד ה-15 בחודש שלאחר החודש שבו גבה אותם ;

(6) אם בעל הרשיון הוא תאגיד — חדל להתקיים התנאי האמור בסעיף 26(ב)(3) ;

(7) טעמים שבטובת ציבור המבוטחים מצדיקים ביטולו של הרשיון.

(ב) לא יבוטל רשיון סוכן אלא אם ניתנה לסוכן הזדמנות סבירה להגיש או להשמיע טענותיו לפני הוועדה.

(ג) היה המפקח סבור שנוסיבות הענין וטובת הציבור מחייבים זאת, רשאי הוא להתלות רשיון סוכן לתקופה שלא תעלה על 15 ימים ; המפקח רשאי, באישור הוועדה ולאחר שניתנה לסוכן הזדמנות סבירה להגיש או להשמיע טענותיו, להאריך את תקופת ההתליה לתקופה נוספת שלא תעלה על 30 ימים.

(ד) בוטל או הותלה רשיון סוכן — יחדל מיד מי שהיה בעלו לעסוק בתיווך.

30. לא יתווך סוכן בין כל אדם לבין מבטח אלא אם קיים בינו לבין אותו מבטח הסכם בכתב שבין תנאיו חיוב הסוכן בשני אלה :

הסכם בין סוכן למבטח

(1) להחזיק כספים שגבה ממבוטחים בחשבון נפרד ;

(2) להעביר למבטח עד ליום ה-15 בכל חודש כספים שגבה ממבוטחים בחודש הקודם.

תיודק עם
תושב חוץ

31. (א) לא יעסוק אדם בישראל בתיווך לענין ביטוח בין כל אדם שאיגו מבטח לבין תושב חוץ או סוכנו שאינם בעלי רשיון לפי חוק זה.

(ב) האמור בסעיף קטן (א) לא יחול על תיווך בענפי ביטוח או בסוגי ביטוח שקבע שר האוצר בצו, לאחר התייעצות בועדה; על העוסק בתיווך כאמור יחולו הוראות סעיף 96.

סימן ו': אמצעי שליטה

החוקת אמצעי
שליטה

32. (א) לא יחזיק אדם — בעצמו או יחד עם קרוביו או עם אחרים הפועלים בתיאום עמו דרך קבע — יותר מעשרה אחוזים מסוג מסויים של אמצעי שליטה בתאגיד מבטח, אלא על פי היתר שנתן המפקח.

(ב) לא ישלט אדם — בעצמו או יחד עם קרוביו או עם אחרים הפועלים בתיאום עמו דרך קבע — בתאגיד מבטח, אלא על פי היתר שנתן המפקח; לענין זה, "שליטה" — היכולת לכוון את פעילותו של תאגיד, למעט יכולת הנובעת רק ממילוי תפקיד של דירקטור או משרה אחרת בתאגיד, וחוקה על אדם שהוא שולט בתאגיד אם הוא מחזיק יותר מחמישים אחוזים מסוג מסויים של אמצעי השליטה בתאגיד.

(ג) היתר שניתן לפי סעיף זה כוחו יפה גם לגבי כל תאגיד שבשליטתו של בעל ההיתר.

(ד) הוראות סעיף זה לא יחולו —

(1) על מי שרכש אמצעי שליטה בהעברה על פי דין;

(2) על תאגיד שרכש אמצעי שליטה ממי ששולט בו.

(ה) לענין סעיף זה, "מבטח" — לרבות תאגיד שמתקיימות בו שתיים אלה:

(1) הוא מחזיק יותר מחמישים אחוזים מסוג מסויים של אמצעי שליטה במבטח פלוני;

(2) יותר מעשרה אחוזים מכלל נכסיו הם אמצעי שליטה במבטחים או בסוכני ביטוח.

(ו) הוראות סעיף זה לא יחולו לגבי אמצעי שליטה בתאגיד שהוא מבטח חוץ, אלא אם המחזיק הוא תושב ישראל.

העברת אמצעי
שליטה

33. מי שמחזיק אמצעי שליטה בתאגיד מבטח לא יעביר אותם לאחר בידועו שהנעבר זקוק להיתר לפי סעיף 32 ואין בידו ההיתר.

מכירת אמצעי
שליטה

34. (א) רכש אדם אמצעי שליטה בתאגיד מבטח בניגוד להוראות סעיף 32 או בהעברה על פי דין, רשאי בית המשפט, לבקשת המפקח, למנות כונס נכסים למכירת אמצעי השליטה, כולם או חלקם.

(ב) לכונס נכסים שמונה לפי סעיף זה תהיה, בכפוף להוראות בית המשפט, הזכות הבלעדית להפעיל את אמצעי השליטה שלגביהם מונה ואת הזכויות הנובעות מהם, עד אשר ימכרם.

35. שר האוצר רשאי, באישור ועדת הכספים של הכנסת, לקבוע בתקנות, לכל המבטחים או לסוגי מבטחים, הוראות בדבר הון מניית מונפק ונפרע מינימלי ועודף מינימלי של נכסים לעומת התחייבויות.

36. (א) שר האוצר רשאי לקבוע בתקנות, דרך כלל או לסוגי מבטחים, לכל ענפי הביטוח או לענפי ביטוח מסויימים, הוראות בדבר —

- (1) סוגי הנכסים שיחזיק מבטח כנגד התחייבויותיו לסוגיהן ושיעוריהם ביחס להתחייבויות;
 - (2) דרכי החזקת הנכסים שמבטח מחזיק כנגד התחייבויותיו;
 - (3) המקרים שבהם רשאי מבטח להשקיע בחברת בת שלו, בבעל אמצעי שליטה בו, במבטח אחר או בסוכן ביטוח;
 - (4) חובת מבטח להחזיק עתודות ביטוח ודרכי חישובן;
 - (5) עיסוק כמבטח בחוץ לארץ;
 - (6) השיעור המינימלי של חלק הסיכון שישאו בו מבטחים בישראל;
 - (7) השיעור המקסימלי של חלק הסיכון שישאו בו מבטח;
 - (8) הלוואות שמבטח רשאי לתת וערבויות שהוא רשאי לערוב, ושיעוריהן.
- (ב) תקנות לפי סעיף קטן (א) (8) יותקנו לאחר התייעצות עם נגיד בנק ישראל.
- (ג) המפקח רשאי, מטעמים מיוחדים שיפרט, להטיל על מבטח פלוני לתקופה מסויימת הגבלות נוספות על אלה שנקבעו בתקנות לפי סעיף קטן (א).

37. (א) שר האוצר רשאי לקבוע בתקנות, לכל ענפי הביטוח או לענפי ביטוח מסויימים, הוראות בדבר —

- (1) שיעורי דמי הביטוח ותשלומים אחרים שמבטח רשאי לגבות ממבוטחים, לרבות שיעורים מקסימליים ומינימליים ותשלום דמי ביטוח בשיעורים;
- (2) חובת מבטח הקובע דמי ביטוח באשראי להודיע למבוטח מראש, בדרך שנקבעה, את דמי הביטוח באשראי ודמי הביטוח במוזמן, את שיעור הריבית, על פי חישוב שנתי, שבדמי הביטוח באשראי, ואת שיעורי התשלום של דמי הביטוח באשראי ומועדיהם.

(ב) תקנות לפי סעיף קטן (א) (1) טעונות אישור ועדת הכספים של הכנסת.

38. (א) שר האוצר רשאי לקבוע בתקנות, לכל ענפי הביטוח או לענפי ביטוח מסויימים, הוראות בדבר תנאים שבחווה ביטוח וניסוחם; הסדר הסותר תנאי שיש לקבעו על פי תקנות שהותקנו כאמור לא ינהגו לפיו, ויראו כאילו הותנה במקומו התנאי שיש לקבעו כאמור, זולת אם ההסדר הוא לטובת המבוטח; אין בהוראה זו כדי לגרוע מאחריותו הפלילית של המבטח.

(ב) תקנות לפי סעיף זה לא יסתרו הוראה שאין להתנות עליה לפי חוק חוזה

הביטוח, התשמ"א—1981.²

2 ס"ח התשמ"א, עמ' 94.

39. (א) שר האוצר רשאי לקבוע בתקנות, לכל ענפי הביטוח או לענפי ביטוח מסויימים, הוראות בדבר מבנה פוליסת ביטוח וצורתה, לרבות הבלטת תנאים מסויימים.
(ב) המפקח רשאי לדרוש ממבטח שפרט מסויים המובא בפוליסת ביטוח יובלט הבלטה מיוחדת בצורה שיוורה.

שינוי תנאי ביטוח

40. (א) מבטח המבקש להנהיג תכנית ביטוח שפרטיה לא הוגשו למפקח לפי סעיף 16 או לשנות את תנאי הביטוח או את דמי הביטוח והתשלומים האחרים שפרטים עליהם הוגשו למפקח כאמור, יגיש למפקח הודעה על כך 10 ימים לפני שיתחיל השינוי.
(ב) בענפי ביטוח שקבע שר האוצר בצו לענין זה לא ינהיג מבטח תכנית או שינוי כאמור בסעיף קטן (א) אלא אם התיר זאת המפקח.
(ג) שר האוצר רשאי לקבוע בצו כאמור בסעיף קטן (ב) סוגי עסקים או שינויים שעליהם לא תחול חובת קבלת היתר, וכן סוגי עסקים או שינויים שבהם יהיה המבטח רשאי להנהיג תכנית או שינוי כאמור בסעיף קטן (א) אם המפקח לא הודיע על התנגדותו תוך 30 ימים מיום שקיבל הודעה עליהם.

קבלת עסקים
ותשלום דמי
עמילות

41. (א) מבטח או סוכן ביטוח לא יקבל עסקי ביטוח בתיווכו של אדם אלא אם יש בידו רשיון סוכן וקיים ביניהם הסדר בכתב כאמור בסעיף 30.
(ב) מבטח או סוכן ביטוח לא ישלם דמי עמילות בעד תיווך בין כל אדם לבינו אלא למי שיש בידו רשיון סוכן.
(ג) האמור בסעיף קטן (ב) אינו מונע תשלום דמי עמילות ליורשיו של סוכן ביטוח שנפטר בשל ביטוח חיים שנעשה בתיווכו או בשל ביטוחים אחרים המתחדשים בתוך שנתיים מיום פטירתו.
(ד) שר האוצר, בהתייעצות עם הוועדה, רשאי לקבוע בתקנות, דרך כלל או לסוגי מבטחים או סוכנים, לכל ענפי הביטוח או לענפי ביטוח מסויימים, הוראות בדבר דמי העמילות המקסימליים שמוותר למבטח לשלם לסוכן ביטוח.
(ה) לענין סעיף זה, "דמי עמילות" — עמלה, שכר, השתתפות בהוצאות, או כל הטבה אחרת, הכל במישרין או בעקיפין.
(ו) דמי העמילות ששולמו לסוכן יצוייגו בפוליסת הביטוח.

סימן ב': דינים וחשבונות

דין וחשבון של
מבטח ישראלי

42. (א) מבטח ישראלי יערוך ליום 31 בדצמבר של כל שנה דין וחשבון כספי שנתי שלו מבוקר בידי רואה חשבון ויגישו למפקח עד 30 באפריל שאחרי תאריך הדין וחשבון.
(ב) מבטח ישראלי שיש לו חברת בת יגיש למפקח, יחד עם הדין וחשבון כאמור בסעיף קטן (א), דין וחשבון כספי שנתי של חברת הבת ערוך ליום 31 בדצמבר ודין וחשבון כספי מאוחד של המבטח עם חברות הבת שלו; לענין זה, "חברת בת" — חברה אשר המבטח מחזיק ביותר מחמישים אחוזים מן הערך הנקוב של הון המניות המוצא שלה או מכוח ההצבעה שבה או רשאי למנות מחצית או יותר מן הדירקטורים או את המנהל הכללי שלה.

(ג) המפקח רשאי, מטעמים שיירשמו, לפטור מבטח מחובת הגשת דו"ח של חברת בת שלו שעיסוקה אינו בתחום הביטוח או מחובת הגשת דו"ח מאוחד שלו ושל חברות הבת שלו, כולן או מקצתן.

דין וחשבון של
מבטח חוץ

43. (א) מבטח חוץ יערוך ליום 31 בדצמבר של כל שנה דין וחשבון כספי שנתי על עסקיו בישראל, מבוקר בידי רואה חשבון, ויגישו למפקח עד יום 30 באפריל שאחרי תאריך הדין וחשבון.

(ב) נוסף על דין וחשבון כאמור בסעיף קטן (א) יגיש מבטח חוץ למפקח דין וחשבון כספי על עסקיו בישראל ומחוץ לישראל, ערוך ומאושר על פי הדין הנוהג במקום ההתאגדות שלו, תוך 30 ימים מן היום שבו הוגש לרשות המתאימה במדינת החוץ או מן היום שבו פורסם, לפי המוקדם.

דין וחשבון של
סוכן תאגיד

44. סוכן ביטוח שהוא תאגיד יערוך ליום 31 בדצמבר של כל שנה דין וחשבון כספי שנתי מבוקר בידי רואה חשבון, ויגישו למפקח עד יום 30 באפריל שאחרי תאריך הדין וחשבון.

45. המפקח רשאי, מטעמים שיירשמו, להתיר למבטח או לסוכן ביטוח לערוך את הדין וחשבון הכספי השנתי לתאריך שונה מן האמור בסעיפים 42 עד 44.

תאריך שונה

46. שר האוצר רשאי לקבוע בתקנות הוראות בדבר תכנון, מידת פירוטו ועקרונות חשבונאיים לעריכתו של דין וחשבון כספי שנתי של מבטח ושל סוכן ביטוח שהוא תאגיד, לרבות ההצהרות והביאורים שיש לצרף אליו.

פרטי דין
וחשבון

47. (א) מבטח יפרסם לציבור דין וחשבון כאמור בסעיפים 42 או 43 באופן, בצורה ובהיקף שהורה המפקח.

פרסום דין
וחשבון

(ב) מבטח יציג בקביעות במקום בולט במשרדו הראשי ובכל סניף שלו בישראל העתקים של הדין וחשבון האחרון שפורסם כאמור בסעיף קטן (א).

(ג) המפקח רשאי לפטור מחובת פרסום הדין וחשבון לפי סעיף זה מבטח שחדל מלקבל עסקי ביטוח, ולקבוע דרכי פרסום שונות למבטח שאין בפרסום הדין וחשבון שלו ענין לציבור.

48. (א) מבטח יודיע בכתב למפקח על כל שינוי של הדירקטורים או מנהלי העסקים שלו תוך 21 ימים מיום השינוי.

שינויים בהנהלה

(ב) סוכן ביטוח שהוא תאגיד יודיע בכתב למפקח על כל שינוי של הדירקטורים או מנהלי העסקים שלו או של העוסקים בשמו בתיווך, תוך 21 ימים מיום השינוי.

49. מבטח או סוכן ביטוח שנפתחו נגדו הליכי פירוק או פשיטת רגל, יודיע על כך למפקח ללא דיחוי.

פירוק או
פשיטת רגל

50. (א) המפקח או מי שהוא הסמיך לכך רשאי לדרוש מכל מבטח וסוכן ביטוח, ומכל דירקטור או מנהל עסקים שלהם, למסור לו כל ידיעה ומסמך הנוגעים לעסקי ביטוח שבטיפולו, לרבות דינים וחשבונות סטטיסטיים ואקטואריים, ולהראות לו או לנציגיו כל פנקס, חשבון, תעודה או מסמך אחר שברשותו הנוגעים לעסקי הביטוח שלו.

מסירת ידיעות
ומסמכים

(ב) לא יגלה אדם ידיעה או מסמך שנמסרו לו לפי סעיף זה אלא אם המפקח ראה צורך בכך לענין הליכים פליליים בשל עבירה על חוק זה או לענין דיון בוועדה.

קנס על אי הגשת
דיו וחשבון

51. (א) מי שלא הגיש דין וחשבון כאמור בסעיפים 42 עד 44 או לא מסר ידיעה או מסמך במועד שנדרש לכך כאמור בסעיף 50, יוטל עליו קנס של 200 שקלים בעד כל יום של פיגור, וזולת אם הוארך המועד לפי סעיף 103.

(ב) הודעה על הטלת הקנס ישלח המפקח למי שעליו הוטל.

(ג) על גביית הקנס תחול פקודת המסים (גביה) ³.

סמכות המפקח
להקטין את הקנס

52. (א) המפקח רשאי להקטין את הקנס או לוותר עליו לחלוטין אם הוכח להנחת דעתו, בבקשה מנומקת שהוגשה תוך 30 ימים מקבלת ההודעה על הטלת הקנס, שהפיגור בהגשת הדו"ח לא נגרם בשל מעשה או מחדל התלויים במי שחייב בקנס.

(ב) סירב המפקח לבקשה, יודיע את החלטתו המנומקת למבקש.

האחריות הפלילית
שמורה

53. (א) הטלת קנס לפי סעיף 51 לא תגרע מאחריותו הפלילית של החייב בהגשת הדו"ח; ויתר המפקח על הקנס לחלוטין, לא תוגש נגד החייב תביעה פלילית על אי הגשת הדו"ח.

(ב) הוגשה נגד החייב בהגשת הדו"ח תביעה פלילית על אי הגשת הדו"ח, לא יחוייב בתשלום הקנס לפי סעיף 51, ואם שילם קנס כאמור — יורה המפקח על החזרתו לו.

סימן ג': הפרדת עסקי ביטוח חיים

הפרדת חשבונות
ונכסים

54. (א) מבטח שהורשה לעסוק בענף ביטוח חיים ינהל לגבי עסקיו אלה מערכת חשבונות נפרדת, יחזיק נכסים נפרדים לכיסוי התחייבויותיו בביטוח חיים, ויעשה ביטוח משנה נפרד לעסקים אלה.

(ב) נכסים וזכויות המוחזקים לכיסוי התחייבויות מבטח בביטוח חיים וביטוח המשנה להתחייבויות אלה ישמשו לכיסוי התחייבויות המבטח בביטוח חיים; נותרו נכסים לאחר מילוי כל התחייבויות המבטח בביטוח חיים, ישמשו לכיסוי התחייבויות אחרות של המבטח.

(ג) האמור בסעיף קטן (ב) יחול אף בהליכי הוצאה לפועל נגד מבטח. ובהליכי פירוק של מבטח.

(ד) שר האוצר רשאי לקבוע בתקנות הוראות בדבר דרכי הפרדת החשבונות והנכסים.

(ה) בסעיף זה, "ביטוח חיים" — ביטוח שבו מקרה הביטוח הוא מותו של המבוטח או של זולתו או הגיעם לגיל מסויים או מקרה אחר בחייהם, לרבות ביטוח תאונה, מחלה ונכות שהוא חלק מפוליסת ביטוח חיים או תוספת קבועה לה.

פרק ה': שמירה על עניני מבוטחים

איסור תיאור
מטעה

55. (א) מבטח או סוכן ביטוח לא יתאר תיאור מטעה עסקת ביטוח המוצגת לפני לקוח פלוני ולא יכלול תיאור מטעה בפרסום לציבור.

3 חוקי א"י, כרך ב', עמ' 1374.

(ב) לענין זה, "תיאור מטעה" — תיאור הניתן בעל פה, בכתב או בדפוס, שיש בו כדי להטעות בענין מהותי בעסקה; בלי לגרוע מכלליות האמור יראו עניינים אלה כמהותיים בעסקה:

(1) שם המבטח או הסוכן, ותקו, הצטיינותו, המוניטין שלו, מצבו הכספי והיקף עסקיו;

(2) מהותה של עסקת הביטוח, היקף הכיסוי הביטוחי, הסייגים לו והתנאים המוקדמים לקיומו;

(3) משך תקופת הביטוח והאפשרויות שבידי המבוטח או המבטח להפסיקה;

(4) דמי הביטוח ותשלומים אחרים שעל המבוטח לשלם, לרבות דמי הביטוח המקסימליים המותרים על פי דין ושיעור הריבית על האשראי שניתן לתשלום, לפי חישוב שנתי;

(5) דמי הביטוח בהשוואה לדמי הביטוח הרגילים או המקובלים או שנדרשו בעבר, לגבי אותו מבטח ולגבי מבטחים אחרים;

(6) התאמת תנאי הפוליסה לתנאים שנקבעו או שאושרו על פי דין או לתנאים שנקבעו בדוגמה שצויינה;

(7) חוות דעת שנתן אדם לגבי העסקה או לגבי המבטח.

(ג) תהא זו הגנה טובה לסוכן ביטוח שבתארו תיאור מטעה התבסס על תיאור בכתב שסיפק מבטח ושהוא לא ידע ולא יכול היה לדעת שהתיאור מטעה.

56. היה תיאור מטעה בפרסומת של מבטח או של סוכן ביטוח, יראו כמטעה את מי שבשמו נעשתה הפרסומת ואת האדם שהביא את הדבר לפרסום וגרם בכך לפרסומו, ואם המוציא לאור, העורך, המדפיס או מי שהחליט בפועל על פרסום אותה פרסומת ידעו כי הפרסומת מטעה או אם על פניה הפרסומת מטעה — יראו גם אותם כמטעים.

אחריות לתיאור מטעה

57. (א) לא יתנה מבטח או סוכן ביטוח עשיית ביטוח בענף פלוני בעשיית ביטוח בענף אחר, או בקניית שירות אחר או נכס ממנו או מאדם אחר שהמבטח או הסוכן ציין, אלא אם קיים קשר עסקי סביר בין הביטוח המבוקש לבין קיום התנאי.

התניית ביטוח

(ב) בלי לגרוע מדרכי הוכחה אחרות בדבר הסבירות של קשר כאמור, רשאי מבטח להודיע למפקח על מדיניות עסקית שקבע לענין התניית מתן ביטוח בתנאי כאמור בסעיף קטן (א), ואם אישר המפקח, בהתייעצות עם הועדה, את המדיניות האמורה ייחשב קשר בין ביטוח מבוקש לבין קיום התנאי כקשר סביר אם הוא נובע מאותה מדיניות.

58. לא יעשה מבטח או סוכן ביטוח — במעשה או במחדל, בכתב, בעל פה או בכל דרך אחרת — דבר שיש בו משום ניצול מצוקתו של מבוטח, חולשתו השכלית או הגופנית, בורותו, אי ידיעתו את השפה או חוסר נסיונו, או הפעלת השפעה בלתי הוגנת עליו, הכל כדי לקשור עסקה של ביטוח בתנאים בלתי סבירים או כדי לקבל תמורה העולה על התמורה המקובלת.

איסור פגיעה בנסיבות מיוחדות

59. (א) הסכם ביטוח שנעשה באמצעות סוכן ביטוח בעת שפנה למבוטח במקום מגוריו או עבודתו של המבוטח, שלא לפי הזמנתו, רשאי המבוטח לבטלו תוך שלושה ימי עסקים מיום עשייתו.

עסקה במקום מגורים או עבודה של מבוטח

(ב) משובטל הסכם ביטוח לפי סעיף קטן (א) יחזיר המבטח למבוטח את מה שקיבל לפי ההסכם.

(ג) סוכן ביטוח שפנה למבוטח כאמור בסעיף קטן (א) ימסור לו הסבר לגבי זכויותיו לפי סעיף זה; שר האוצר רשאי לקבוע פרטים שייכללו בהסבר והדרך לנתינתו.

בירור תלונות
הציבור

60. (א) המפקח יברה תלונות הציבור שראה בהן ממש בדבר פעולה של מבטח או של סוכן ביטוח בענייני ביטוח.

(ב) המפקח לא יברר תלונה בענין שהחל בו דיון לפני בית משפט או בורר, או שבית משפט או בורר הכריע בו, אלא מטעמים מיוחדים שיירשמו, אולם רשאי הוא לברר תלונה בענין שבו הוגשה תובענה לפני בית משפט או בורר אך טרם החל הדיון בה.

דרכי הבירור

61. (א) בירור תלונה יהיה בדרך שתיראה למפקח, והוא לא יהיה קשור להוראות שבסדרי הדין או בדיני ראיות.

(ב) המפקח יביא את התלונה לידיעת מי שהתלונה עליו ויתן לו הזדמנות נאותה להשיב עליה.

תוצאות הבירור

62. (א) מצא המפקח שהתלונה היתה מוצדקת, יודיע על כך למתלונן ולמי שהתלונה עליו; המפקח רשאי לפרש בתשובתו את תמצית ממצאיו ורשאי הוא להורות למי שהתלונה עליו לתקן ליקוי שהעלה הבירור, בין למקרה שעליו התלונה ובין בדרך כלל, בדרך ובמועד שהורה.

(ב) מצא המפקח שהתלונה אינה מוצדקת, או שאינה ראויה לבירור, יודיע על כך למתלונן ולמי שהתלונה עליו, ורשאי הוא לפרש בתשובתו את תמצית ממצאיו.

(ג) העלה הבירור חשד שנעברה עבירה פלילית, יביא המפקח את הענין לידיעת היועץ המשפטי לממשלה.

פרק ח: חיפול עסקי ביטוח

63. (א) מבטח שהחליט על פירוקו או על חיפול עסקי הביטוח שלו, דרך כלל או בענף ביטוח מסויים, יודיע על כך למפקח ללא דיחוי.

(ב) המפקח רשאי, אם ראה צורך בכך כדי להבטיח את ענייני המבוטחים —

(1) להורות למבטח לפעול בדרך מסויימת בחיפול העסקים;

(2) לפנות לבית המשפט בבקשה למתן צו שהפירוק יהיה בידי בית המשפט או בפיקוחו.

חיפול עקב
ביטול רשיון

64. (א) מבטח שרשיונו בוטל יחסל את עסקי הביטוח שלו בישראל בענף שהרשיון לגביו בוטל.

(ב) המפקח רשאי, אם ראה צורך בכך כדי להבטיח את ענייני המבוטחים, להורות למבטח שרשיונו בוטל לפעול בדרך מסויימת בחיפול העסקים.

(ג) לא חיסל מבטח שרשיונו בוטל את עסקיו תוך זמן סביר, רשאי בית המשפט, לבקשת המפקח, למנות כונס נכסים לרכוש, כולו או מקצתו, או לצוות על פירוקו.

הודעה למבטח
על הפגמים

65. (א) היה המפקח סבור, שמבטח פלוני עשה בעסקיו בדרך העלולה לפגוע ביכולתו לקיים את התחייבויותיו או בניהולם התקין של עסקיו, ישלח למבטח הודעה בכתב ובה יפרט את הפגמים, ידרוש תיקונם או מגיעת פגיעתם תוך תקופה שיפרש בהודעה, ויתן לו הזדמנות להגיש תוך אותה תקופה, או תוך תקופה קצרה מזו, כפי שיפרש בהודעה, הערותיו והשגותיו לגבי הפגמים או הדרישות לתיקונם.

(ב) הגיש מבטח הערות והשגות כאמור בסעיף קטן (א), יחליט בהן המפקח סמוך ככל האפשר לאחר שקיבל אותן ויודיע על החלטתו למבטח, ואם דרש את תיקונם של הפגמים או מגיעת פגיעתם יקבע את התקופה שבה על המבטח לעשות כאמור.

סמכות המפקח
בקביעת חובות
רעים

66. (א) היה המפקח סבור כי חוב מסויים, כולו או מקצתו, שחייבים למבטח הוא חוב רע, או כי נכס של מבטח רשום בספריו בסכום העולה על ערכו אותה שעה במכירה ממוכר מרצון לקונה מרצון, רשאי הוא להורות למבטח להפריש לקרן מתאימה סכום כנדרש לאותו ענין.

(ב) דין הוראה כאמור בסעיף קטן (א) כדין הודעה לפי סעיף 65.

אמצעים למניעת
פגיעה

67. היה המפקח סבור, לאחר תום התקופה שפירש בהודעה לפי סעיף 65, שמבטח לא תיקן את הפגמים שעליהם הודיע לו לפי סעיף 65 או לא מנע את פגיעתם, או היה סבור, לאחר שנתן הזדמנות למבטח להשמיע או להגיש הערותיו והשגותיו, שיש צורך לנקוט אמצעים כדי למנוע שמבטח לא יוכל לקיים התחייבויותיו או יפגע במבוטחים אצלו או בבעלי אמצעי שליטה בו, רשאי הוא, לאחר התייעצות בועדה —

(1) להורות למבטח שיימנע מסוגי פעולות שפורשו באותה הוראה, למעט קיום התחייבות;

(2) לאסור על חלוקת דיבידנד או רווחים או על מתן הטבות לדירקטורים, למנהלי עסקים, לעובדים אחרים של המבטח או לסוכני ביטוח.

68. (א) היה המפקח סבור, לאחר התייעצות בועדה, כי מבטח פלוני אינו יכול לקיים התחייבויותיו או שדירקטורים שלו או מנהלי עסקיו נהגו בדרך העלולה לפגוע בניהול התקין של עסקיו, רשאי הוא, לאחר שניתנה למבטח הזדמנות סבירה להשמיע או להגיש טענותיו לפני הועדה, ליתן למבטח כל הוראה מן ההוראות המפורטות בסעיף 67, ורשאי הוא, באישור שר האוצר —

סמכויות לשמירת
יציבות של מבטח

(1) להתלות או להגביל סמכותו של דירקטור, מנהל עסקים או עובד אחר של המבטח;

(2) להשעות דירקטור של המבטח או מנהל עסקים שלו לתקופה שלא תעלה על שלושה חדשים;

(3) למנות מנהל מורשה שינהל את עסקי המבטח כאמור בסעיף 70 ולמנות ועדת הנהלה למבטח שתייעץ למנהל המורשה;

(4) למנות מפקח מיוחד למבטח שיפקח על הנהלתו כאמור בסעיף 71.

(ב) היה המפקח סבור בנסיבות הענין שטובת הציבור מחייבת עשיית פעולה לפי סעיף קטן (א) ללא דיחוי, רשאי הוא באישור שר האוצר לפעול מיד, ובלבד שיביא את

הענין לפני הועדה סמוך ככל האפשר לאחר הפעולה, וזו תתן למבטח הודמנות סבירה להשמיע או להגיש טענותיו.

עמירת תקפן
של פעולות

69. פעולה כלפי צד אחר בניגוד להוראה שניתנה לפי סעיף 68 שעשה מבטח או מי שסמכותו לעשות את הפעולה הותלתה או הוגבלה או מי שהושעה על פי הוראה כאמור — לא תהיה בטלה מטעם זה בלבד.

סמכויות מנהל
מורשה

70. (א) מנהל מורשה שנתמנה לפי סעיף 68(א) ינהל את עסקי המבטח לפי הוראות שיקבל מאת המפקח.

(ב) בלי לפגוע באמור בסעיף קטן (א), יהיו למנהל המורשה כל הסמכויות והתפקידים שיש למנהל עסקים במבטח, לדירקטוריון שלו, לוועדות הדירקטוריון שלו ולדירקטורים שלו על פי מסמכי ההתאגדות של המבטח וההחלטות שנתקבלו בו כדין; כל עוד ממלא מנהל מורשה את תפקידו לא ימלאו הדירקטוריון, ועדותיו וחבריו את תפקידיהם ולא ישתמשו בסמכויותיהם.

(ג) המנהל המורשה מוסמך, לאחר התייעצות בוועדת ההנהלה ובאישור שר האוצר, להעביר את נכסיו והתחייבויותיו של המבטח, כולן או מקצתן, למבטח אחר שהסכים לכך.

(ד) המפקח רשאי להורות למבטח לשלם למנהל המורשה שכר והוצאות כפי שיקבע המפקח, ואם היה המנהל המורשה עובד המדינה רשאי המפקח להורות כי השכר ישולם לאוצר המדינה.

מפקח מיוחד

71. (א) מפקח מיוחד שהתמנה לפי סעיף 68(א) יפקח על פעולות הדירקטוריון של המבטח ועל הנהלת עסקיו לפי הוראות שיקבל מאת המפקח.

(ב) המפקח רשאי להתיר למפקח המיוחד להעסיק בני אדם אחרים לשם מילוי תפקידיו.

(ג) המפקח רשאי להורות למבטח לשלם למפקח המיוחד ולבני אדם שיעסיק שכר והוצאות כפי שיוורה המפקח, ואם היו המפקח המיוחד או בני האדם שהעסיק עובדי המדינה, רשאי המפקח להורות כי השכר ישולם לאוצר המדינה.

ועדת הנהלה

72. (א) ועדת הנהלה שנתמנה לפי סעיף 68(א) תייעץ למנהל המורשה במילוי תפקידיו לפי סעיף 70.

(ב) המנהל המורשה יהיה יושב ראש ועדת ההנהלה.

(ג) המפקח רשאי להורות למבטח לשלם לחברי ועדת ההנהלה שכר והוצאות כפי שיקבע המפקח, ואם היו החברים עובדי המדינה רשאי המפקח להורות כי השכר ישולם לאוצר המדינה.

(ד) מונתה ועדת הנהלה — תאשר היא את מאזן המבטח ותמנה למבטח רואה חשבון, כאילו היתה אסיפה כללית.

מתן ידיעות

73. ניתנה הוראה לפי סעיף 68, יהיו כל דירקטור או מנהל עסקים של המבטח, בין שניתנה לגבי הוראת התליה או הגבלת סמכות או הוראת השעיה ובין אם לאו, וכל אדם אחר המועסק אצל המבטח חייבים, לפי דרישת המנהל המורשה, המפקח המיוחד או מי שהם הסמיכו לכך, למסור להם או לשלוחיהם את הידיעות, הפנקסים, המסמכים או כל

תעודה אחרת שלדעת הדורש יש בהם כדי להבטיח או להקל את ביצועה של הוראה לפי סעיף 68.

הפסקת מילוי
התחייבויות

74. (א) המנהל המורשה רשאי, באישור המפקח, להורות כי תוך תקופה שלא תעלה על עשרה ימים מיום מינויו לפי סעיף 68(א)(3) לא יקיים המבטח התחייבויות שמועד קיומן חל באותה תקופה או קודם לכן.

(ב) המפקח רשאי להאריך את התקופה האמורה בסעיף קטן (א) בעשרה ימים נוספים אם הודיע כאמור בסעיף 75 על כוונתו לבטל את רשיונו של המבטח, ועדיין לא חלפה התקופה שבה רשאי הדירקטוריון להגיש טענותיו, או לא נתן בית המשפט צו לפירוק המבטח או לכינוס נכסיו.

(ג) המנהל המורשה יפרסם לפחות בשני עתונים יומיים היוצאים לאור בישראל הוראה שניתנה לפי סעיפים קטנים (א) או (ב) סמוך ככל האפשר לאחר גתינתה.

(ד) המבטח, המנהל המורשה או המפקח לא ישאו בכל אחריות בשל מתן ההוראה לפי סעיף קטן (א) או בשל אי מילוי התחייבות לפיה.

75. ביקש המפקח לבטל רשיונו של מבטח שמונה עליו מנהל מורשה, יתן לדירקטוריון של המבטח הזדמנות סבירה להגיש או להשמיע טענותיו לפני הועדה.

הודעה על
כוונה לבטל
רשיון

76. (א) שר האוצר רשאי, באישור הממשלה, להודיע ברשומות כי מבטח שהסכים לכך ושר האוצר הסמיכו לענין זה או הממשלה (להלן — המבטח הערב) יהיו ערבים —

סמכות לערוב

(1) להתחייבויות כלפי מבוטחים של מבטח שניתנה עליו הוראה לפי סעיף 68, בין למלוא סכום ההתחייבויות ובין עד לסכום מסויים לגבי כל התחייבות מסוגי ההתחייבויות שנקבעו בהודעה;

(2) להתחייבויות מסוגים אחרים של מבטח כאמור בפסקה (1), כולן או מקצתן, ובלבד —

(א) שראה שטובת הציבור מחייבת לעשות כן;

(ב) שלא תינתן בכך ערבות לכלל התחייבויותיו של מבטח אלא אם לדעת שר האוצר קיים סיכוי סביר שיהיה במתן ערבות כזו כדי לאפשר למבטח להמשיך ולנהל את עסקיו באופן סדיר.

(ב) ערבות של הממשלה לפי סעיף קטן (א) טעונה אישור ועדת הכספים של הכנסת.

(ג) ערבות לפי סעיף קטן (א) יכולה שתהיה לזמן מוגבל או בלתי מוגבל, ויכולה שתהיה מותנית או בלתי מותנית, הכל כפי שיפורט בהודעה.

(ד) משפורסמה הודעה כאמור תהיה הערבות בת־תוקף לפי האמור בהודעה אף אם המבוטח הנערב לא הסכים למתן הערבות, והמבטח הערב יהיה רשאי בכל עת להיפרע מן המבטח הנערב כל סכום ששילם מכוח הערבות.

(ה) המבטח הנערב יהיה רשאי, על אף כל תנאי סותר בהסכם שהתקשר בו, להתחייב כלפי המבטח הערב בקשר למתן הערבות שניתנה על פי סעיף קטן (א) ותנאיה.

(ו) החליט שר האוצר, באישור הממשלה, לבטל את הערבות שניתנה לפי סעיף קטן (א), יודיע ברשומות ובשני עתונים יומיים לפחות על הביטול ועל מועדו, שלא

יפחת מתשעים ימים מיום פרסום ההודעה, ומאותו מועד ואילך לא יהיה אדם זכאי לתבוע מן המבטח הערב פרעון ההתחייבות; אולם מי שזכאי למילוי התחייבותו של המבטח הנערב במועד מאוחר ממועד הביטול ואותה התחייבות היתה קיימת בעת שהערבות היתה בתקפה, יהיה זכאי להיפרע מן המבטח הערב או להגיש נגדו תביעה עד תום שלושים ימים מהיום שנקבע למילוי אותה התחייבות, ואם שילם המבטח הערב יחולו הוראות סעיף קטן (ד).

(ז) דין ערבות לפי סעיף זה כדין ערבות לפי חוק הערבות, התשכ"ז—1967.⁴

סייג לפירוק,
למינוי כונס
נכסים ולהוצאה
לפועל

77. (א) הורה המנהל המורשה הוראה לפי סעיף 74, לא יתן בית משפט צו לפירוק או לכינוס נכסים של המבטח שלגביו ניתנה ההוראה, ולא יקבלו המבטח או כל אסיפה של בעלי מניותיו או בעלי זכויות אחרים בו החלטה על פירוק מרצון, ולא יתמנה עליו כונס נכסים בין מטעם בעלי איגרות חוב ובין מטעם כל אדם אחר, ולא יוטל עיקול על נכסיו או על זכויות שיש לו בידי אדם אחר, ולא יתחילו ולא ימשיכו נגדו בכל הליכי הוצאה לפועל אחרים, כל עוד ההוראה לפי סעיף 74 בתקפה, אלא על פי בקשה שהוגשה מטעם היועץ המשפטי לממשלה או בהסכמתו בכתב.

(ב) נתמנה מנהל מורשה, לא יתן בית משפט, כל עוד מינוי המנהל המורשה בתקפו, צו לפירוק או לכינוס נכסים של המבטח לפי בקשה של אחד מבעלי אמצעי השליטה בו, ולא יקבלו המבטח או כל אסיפה של בעלי אמצעי שליטה בו החלטה על פירוק מרצון.

סייג להחלטות
אסיפה

78. החלטה של אסיפת בעלי אמצעי שליטה של המבטח, שאינה מתיישבת עם האמור בסעיפים 67 עד 77 או עם פעולה שנעשתה או הוראה שניתנה על פיהם, לא יהיה לה תוקף.

פרק ח': הפסקה במתן שירותים

79. בפרק זה, "שביתת עובדים" — הפסקת עבודה מאורגנת, מלאה או חלקית, של קבוצת עובדים, לרבות שביתת האטה והפרעה מאורגנת אחרת של מהלך העבודה התקין.

אכרזה על
הפסקה במתן
שירותים

80. (א) נוכח המפקח, לאחר התייעצות בועדה, שמבטח פלוני אינו יכול לנהל עסקיו באורח תקין מחמת שביתת עובדיו, רשאי הוא להכריז כי המבטח הפסיק לתת שירותים, ומותר לקבוע באכרזה כי היא תחול על כלל שירותי המבטח או על חלק מהם.

(ב) האכרזה תפורסם ברשומות ולפחות בארבעה עתונים יומיים היוצאים לאור בישראל.

(ג) באכרזה ייקבע המועד שבו הפסיק המבטח לתת שירותים ומותר לקבוע בה מועדי הפסקה שונים לשירותים שונים.

(ד) בביטול האכרזה מותר לקבוע מועדי ביטול שונים לשירותים שונים.

דחיית מועדים

81. (א) הוסכם בין המבטח שבהפסקה לבין אדם על עשיית פעולה או מילוי התחייבות שהמבטח או האדם חייבים או רשאים לעשותם בתוך התקופה שבין האכרזה לבין ביטולה,

4 ס"ח התשכ"ז, עמ' 46.

יידחה המועד עד לתום שלושה ימי עסקים מיום ביטול האכרזה, ובלבד שהפעולה או מילוי ההתחייבות הם בגדר השירותים שעליהם חלה האכרזה.

(ב) דחיית מועד לפי סעיף זה תחול גם לגבי מועד שנקבע בפסק דין או בהחלטה אחרת של בית משפט או של רשות שיפוטית או מעין שיפוטית אחרת על פי דין.

82. (א) נשאה התחייבות שמועד פרעונה נדחה לפי סעיף 81 ריבית לפני ההפסקה, תוסיף ההתחייבות לשאת ריבית עד למועד פרעונה החדש בשיעור שחל בתקופה שלפני ההפסקה.

ריבית והפרשי הצמדה

(ב) היתה התחייבות שמועד פרעונה נדחה לפי סעיף 81 צמודת ערך, תוסיף לחול החובה לשלם הפרשי הצמדה כמוסכם במשך תקופת ההפסקה; לענין זה, "התחייבות צמודת-ערך" — התחייבות שסכומה, כולו או מקצתו, צמוד לשער החליפין של המטבע, למדד יוקר המחיה או לעליית מחירו של כל דבר אחר.

(ג) המפקח רשאי להורות שבתקופת ההפסקה יהיה אדם רשאי לשלם למוסד בנקאי כל סכום שהוא חב למבטח שבהפסקה ודין התשלום כדין תשלום למבטח שבהפסקה; המפקח רשאי להורות בדבר דרכי התשלום ודרכי פרסום ההוראה.

83. נסתיימה תקופת הביטוח על פי חוזה ביטוח תוך תקופת ההפסקה, רואים אותה כאילו הוארכה בהסכמת הצדדים עד לתום 30 ימים מיום ביטול האכרזה, וזולת אם קודם לאכרזה גילה אחד הצדדים לחוזה כי אין בדעתו להמשיך בהתקשרות או אם המבוטח התקשר בחוזה ביטוח עם מבטח אחר; לגבי תקופת הארכה תחול חובת תשלום דמי ביטוח לפי השיעור שנקבע להם בחוזה הביטוח, יחסית לאורך התקופה.

תיקף פוליסות

84. מבטח שבהפסקה לא ישא באחריות פלילית או אזרחית בשל מעשה או מחדל הנובעים עים במישורין מהפסקת השירותים שעליהם חלה האכרזה.

הגבלת אחריות

פרק ט': הוראות מעבר

85. (א) חברה או אגודה שיתופית שהתאגדה בישראל, ואשר ערב תחילתו של חוק זה (להלן — יום התחילה) עסקה כדין כמבטח — זכאית לרשיון מבטח ישראלי.

מבטחים וסוכנים קיימים

(ב) תאגיד חוץ רשום בישראל אשר ערב יום התחילה עסק כדין בישראל כמבטח — זכאי לרשיון מבטח חוץ.

(ג) יחיד שערב יום התחילה עסק כדין כסוכן ביטוח — זכאי לרשיון סוכן יחיד.

(ד) תאגיד שערב יום התחילה עסק כדין כסוכן ביטוח — זכאי לרשיון סוכן

תאגיד.

86. (א) תושב חוץ שערב יום התחילה עסק בעסקי ביטוח בישראל והיה פטור לפי סעיף 14 לחוק הפיקוח על עסקי ביטוח, התשי"א—1951⁵ (להלן — החוק הקודם), מהוראות החוק הקודם, כולן או מקצתן — זכאי לפטור דומה מהוראות חוק זה.

בעל פטור

(ב) שר האוצר רשאי, באישור ועדת הכספים של הכנסת, לבטל פטור שניתן לפי סעיף קטן (א), כולו או מקצתו, דרך כלל או לענין מסויים, או להתנותו בתנאים.

5 ס"ח התשי"א, עמ' 221.

87. (א) אגודה שנוסדה לפי החוק העותמאני על האגודות משנת 1909 (להלן — אגודה עותמאנית), אשר ערב יום התחילה עסקה כדין כמבטח — זכאית לרשיון מבטח ישראלי.

(ב) תקפו של רשיון מבטח ישראלי שניתן לאגודה עותמאנית כאמור בסעיף קטן (א) יפקע בתום ששה חדשים מיום התחילה, זולת אם חבריה התאגדו כחברה או כאגודה שיתופית תוך אותה תקופה.

(ג) מקום שמדובר בחוק זה בדירקטור או במנהל עסקים, יראו לענין אגודה עותמאנית כאילו מדובר במי שרשאי לפעול בשמה על פי תקנותיה.

החוקת אמצעי שליטה

88. (א) מי שהחזיק כאמור בסעיף 32(א) ערב יום התחילה יותר מעשרה אחוזים מסוג מסויים של אמצעי שליטה במבטח, זכאי להיתר לפי אותו סעיף.

(ב) מי שערב יום התחילה שלט במבטח כאמור בסעיף 32(ב) זכאי להיתר לפי אותו סעיף.

אגודה לביטוח

89. (א) אגודה לביטוח שעל פי כללי הפיקוח על עסקי ביטוח (אי תחולת הוראות החוק), התשכ"ג—1963⁶ (להלן בפרק זה — הכללים), היתה פטורה ערב יום התחילה מהוראות החוק הקודם כאמור בכללים, זכאית להיתר להמשיך ולעסוק בביטוח ולא יחולו עליה הוראות חוק זה, למעט סעיפים 18, 22, 23, 104 ו-105, כל עוד מתמלאות בה ההוראות המפורטות בתוספת.

(ב) אגודה כאמור בסעיף קטן (א) תגיש למפקח —

(1) הודעה על כל שינוי בתקנות האגודה תוך 30 ימים מיום רישומו בידי רשם האגודות השיתופיות או מיום הודעתו לממונה על המחוז לפי החוק העותמאני על האגודות, לפי הענין;

(2) מאזן שנתי ודין וחשבון על מספר החברים עד יום 30 באפריל של כל שנה.

אגודה שאינה עוסקת בביטוח חיים

90. אגודה שיתופית שתקנותיה אוסרות עליה עיסוק בביטוח חיים או ביטוח גימלה, שעל פי הכללים היתה פטורה מהוראות החוק הקודם, זכאית להיתר להמשיך ולעסוק בביטוח ולא יחולו עליה הוראות סימן ג' לפרק ג' וסעיף 35, כל עוד מתקיים בה התנאי האמור.

הסדרי ביטוח קיימים

91. לענין סעיף 40 רואים זכאי לרשיון לפי פרק זה כמי שהגיש למפקח, לפי סעיף 16, את תכניות הביטוח, תנאי הביטוח, תעריפי דמי הביטוח והתשלומים האחרים שהוא גובה מן המבוטחים, והסדרי ביטוח המשנה שלו, הכל כפי שהם נוהגים אצלו בעת הגשת הבקשה לרשיון לפי פרק זה.

מתן רשיונות והיתרים לזכאים

92. (א) זכאי לרשיון או להיתר לפי סעיפים 85, 86, 87 או 89 שלא הגיש למפקח בקשה לכך תוך ששה חדשים לאחר יום התחילה, רואים אותו כאילו ויתר עליו.

(ב) המפקח רשאי להתנות מתן רשיון או היתר לפי סעיפים 85, 86, 87, 88 או 89 בתנאים דומים לאלה שחלו על הזכאים מכוח החוק הקודם.

6 ק"ת התשכ"ג, עמ' 1841.

93. אחת לשנה ימסור המפקח למועצה דין וחשבון על התוצאות העסקיות של המבטחים ומגמות ההתפתחות של משק הביטוח בישראל וכן על פעולות המפקח. דין וחשבון המפקח
94. על מבטח שהוא קופת גמל כמשמעותה בסעיף 47(א) לפקודת מס הכנסה⁷ לא יחולו הוראות סימן ג' לפרק ג' וסעיף 35. קופת גמל
95. על קופת חולים כהגדרתה בחוק מס מקביל, התשל"ג—1973⁸, לא יחולו הוראות חוק זה בכל הנוגע לשירותים הרפואיים שהיא נותנת. קופת חולים
96. (א) מי שעוסק בישראל בתיווך לענין ביטוח בין כל אדם לבין חושב חוץ או סוכנו, מי שעוסק בישראל בתיווך לענין ביטוח בין כל אדם לבין מי שקיבל פטור לפי סעיף 86 או סוכנו, ומורשה של מי שקיבל פטור לפי סעיף 86 — דינם כדין סוכן ביטוח, ויחולו עליהם הוראות חוק זה הנוגעות לסוכן, לרבות חובת הרישוי. החלת הוראות
- (ב) שר האוצר רשאי להורות כי מי שחל עליו סעיף קטן (א) יחולו עליו גם הוראות סימנים א' עד ד' לפרק ג', סימן ב' לפרק ד', פרק ח', וסעיפים 38 עד 41, 55 עד 62 ו-98, כולן או מקצתן, כאילו היה מבטח.
97. הסמיך המפקח מי שאינו עובד המדינה לערוך ביקורת אצל מבטח, רשאי המפקח להטיל את הוצאות הביקורת על המבטח. הוצאות ביקורת
98. שר האוצר רשאי להתקין תקנות בדבר — אגרות
- (1) אגרה בעד מתן רשיון למבטח;
 - (2) אגרה שנתית למבטח לכל ענף ביטוח שבו הורשה לעסוק באותה שנה;
 - (3) אגרה בעד מתן רשיון לסוכן יחיד ולסוכן תאגיד;
 - (4) אגרה שנתית לסוכן יחיד ולסוכן תאגיד;
 - (5) אגרה בעד בחינה;
 - (6) דרכי תשלום האגרות ומועדי התשלום;
 - (7) ריבית והפרשי הצמדה שישולמו על אגרה שלא שולמה במועד.
99. תאגיד שמסמכי התאגדותו שהוגשו לרישום מראים שבין מטרתיו עיסוק בביטוח או בתיווך בביטוח, לא יירשם אלא אם צורפה תעודה של המפקח המאשרת הסכמתו לרישום. רישום מבטח וסוכן תאגיד
100. (א) לא ישתמש אדם, פרט לבעל רשיון לפי חוק זה, במלה "ביטוח" או בכל מלה הנגזרת ממנה בשם שבו הוא מנהל עסקים, אלא בהיתר מאת המפקח. הגבלת השימוש במלה "ביטוח"
- (ב) המפקח רשאי להורות לכל אדם, לאחר התייעצות בוועדה ולאחר שניתנה לאותו אדם הזדמנות להגיש או להשמיע טענותיו לפני הוועדה, למחוק, תוך המועד שקבע המפקח, מן השם שבו הוא מנהל עסקים, את המלה "ביטוח" או כל מלה הנגזרת ממנה.

7 דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120.

8 ס"ח התשל"ג, עמ' 88.

101. (א) המוסמך לתת רשיון, היתר או אישור לפי חוק זה רשאי להתנותו בתנאים ולהגבילו.

(ב) רשיון, היתר או אישור שניתנו לפי חוק זה אינם ניתנים להעברה.

102. (א) מי שרואה עצמו מקופח בהחלטת המפקח לפי סעיפים 25(ג), 29(א), 51, 52 או 100, או מבטח או סוכן ביטוח שרואה עצמו מקופח בהחלטת המפקח לפי סעיף 62(א), רשאים לערער לבית המשפט המחוזי תוך 45 ימים מקבלת ההודעה על ההחלטה לפי הסעיפים האמורים; הערעור יידון בדרך יחיד.

(ב) הגשת ערעור לא תעכב ביצוע החלטה שעליה מערערים זולת אם הסכים לכך המפקח או הורה בית המשפט על עיכוב ביצוע ההחלטה.

(ג) שר המשפטים רשאי להתקין תקנות סדר דין לדין בערעור.

הארכת מועדים

103. המפקח רשאי להאריך, לסוג מקרים או למקרה מסויים, כל מועד שנקבע בחוק זה או בתקנות לפיו, למעט מועד שנקבע בסעיפים 29(ג), 81 או 102 או בתקנות לפי סעיף 102.

עונשיו

104. (א) מי שהפר הוראות סעיפים 14, 32 או 33, דינו — מאסר שלוש שנים או קנס 100,000 שקלים.

(ב) מי שהפר הוראות סעיפים 24, 28(ב), 30, 31 או 41 או הוראה שניתנה לפי סעיף 23(ב), דינו — מאסר שנתיים או קנס 50,000 שקלים.

(ג) מבטח שהפר הוראה שנתן לו המפקח לפי סעיפים 62(א), 67 או 68, דינו — קנס 25,000 שקלים.

(ד) מי שמסר ביודעין הודעה שאינה נכונה בכל מסמך או תעודה שהגיש לצורך חוק זה או שהשיב ביודעין תשובה שאינה נכונה בקשר לידיעה שנדרשה ממנו לפי חוק זה, דינו — מאסר שנה או קנס 25,000 שקלים.

(ה) העובר על הוראה אחרת של חוק זה או על כל תקנה, הוראה או דרישה שניתנה על פיו, דינו — מאסר ששה חדשים או קנס 10,000 שקלים.

(ו) מי שפעל כדירקטור או כמנהל עסקים על אף שהותלתה או הוגבלה סמכותו או בעת השעייתו לפי סעיף 68, ומי שלא מילא אחר דרישה שניתנה לו לפי סעיף 73, דינם — מאסר שלוש שנים.

אחריות דירקטור
ומנהל עסקים
לעבירות

105. מי שהיה דירקטור או מנהל עסקים של מבטח או של סוכן תאגיד בשעה שהתאגיד עבר עבירה על חוק זה, ייחשב כשותף לעבירה וניתן להרשיעו בה, אם לא הוכיח אחת משתי אלה:

(1) העבירה נעברה שלא בידיעתו ותפקידו לא חייב אותו לדעת על העבירה;

(2) לאחר שנודע לו כוונת התאגיד לעבור את העבירה, הוא הודיע מיד למפקח על הענין.

פרסום פסק דין
או תיקון פרסום

106. בית משפט רשאי, בעקבות הרשעה או חיוב לפי חוק זה, לצוות שפסק דין חלוט או תמציתו, או תיקון לפרסום מטעה, יפורסמו ברבים בצורה ובאופן שיקבע, ולהורות מי ישא בהוצאות הפרסום; הורה בית המשפט שהנאשם ישא בהוצאות הפרסום, יהא דינו כדין קנס שהטיל בית המשפט.

107. הוגש עותק של עתון או של דבר דפוס אחר המופץ ברבים שבו נדפס תיאור מטעה, ישמש הדבר ראיה לכאורה שאכן נעשה הפרסום באותו עתון או דבר דפוס.	ראיה לפרסום
108. דין נזק שנגרם לאדם על ידי עבירה על הוראות סעיפים 55 עד 59 כדין נזק שמותר לתבוע עליו פיצויים על פי דיני הנוזקין.	פיצויים
109. מקום שמדובר בחוק זה בדירקטור או במנהל עסקים יראו, לענין מבטח או סוכן ביטוח שהוא אגודה שיתופית, כאילו מדובר בפקיד כמשמעותו בפקודת האגודות השיתופיות ⁹ , ומקום שמדובר בו בהון מניות יראו כאילו מדובר בסכום ההשתתפות של החברים באגודה השיתופית.	התאמת הוראות לאגודות שיתופיות
110. הוראות פרק ה' לחוק ההוצאה לפועל, התשכ"ז—1967 ¹⁰ , יחולו לגבי כונס נכסים שנתמנה לפי חוק זה, בשינויים המחוייבים.	תחולת הוראות לגבי כונס נכסים
111. חוק הפיקוח על עסקי ביטוח, התשי"א—1951 — בטל.	ביטול
112. שר האוצר ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו.	ביצוע ותקנות
113. תחילתו של חוק זה ביום כ"ט בסיון התשמ"א (1 ביולי 1981), למעט פרק ז' שתחילתו ביום פרסום חוק זה ברשומות.	תחילה
114. חוק זה יפורסם תוך שלושים ימים מיום קבלתו בכנסת.	פרסום

תוספת
(סעיף 89)

ההוראות שצריכות להתמלא באגודה הזכאית להיתר לפי סעיף 89 —

- (1) לפי תקנותיה משמשות כל הכנסותיה לטיפול המטרות שלשמן נוסדה;
- (2) תקנותיה אוסרות עליה לשלם לחברים דיבידנד על הון המניות או לחלק ביניהם רווחים;
- (3) עסקיה עם חבריה בלבד או פועלת רק בין חבריה;
- (4) תקנותיה אוסרות עליה עיסוק בביטוח חיים או בביטוח גימלה;
- (5) אין היא מבטח מורשה כמשמעותו בפקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], התש"ל—1970¹¹;
- (6) מספר חבריה אינו עולה על 500, או, אם הסכים לכך המפקח — על 1000.

יורם ארידור
שר האוצר

מנחם בגין
ראש הממשלה

יצחק נבון
נשיא המדינה

⁹ חוקי א"י, כרך א', עמ' 336.

¹⁰ ס"ח התשכ"ז, עמ' 116.

¹¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 15, עמ' 320.